

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORGAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32
Amsterdam.

Orgaan van 'de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CÉTON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 60 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 urs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

INHOUD: Het loon der lafheid. — Bestaan er geen afstanden meer? — „Oppositie” in de Arb. Partij. — Het Kongres der Arb. Partij. — Gevaarlijk Spel. — We moeten wagen! — De Uithongering der Ned. arbeiders. — Iets over Alg. Volkswapening en Staand Leger. — Imperialisme en Vaderland. — Ongepast. — Een Eer voor de Eng. arbeiders. — Revolutionaire Socialisten.

Het loon der lafheid.

Dachten wij aanvankelijk, dat er wat leven zou komen in het zoo doodsche Twente, dat de duizenden textielslaven eindelijk eens in beweging zouden komen, en tegen den oorlog en tegen de dreigende ellende, de maar al te droevige en bittere werkelijkheid heeft ons, helaas, anders geleerd. Noch de S. D. A. P.'ers, noch de syndikalisten of anarchisten roerden zich, kwamen tot massaal verzet. — Een enkele van de laatsten uitgezonderd. — Zeker, wel waren er opstandige gedachten in hun hoofden, wel vloekten, ropperden en schreeuwden ze, maar daar bleef 't bij. Het kwam niet tot een revolutionaire agitatie. Alleen in Almelo kwam het tot eenige actie, doch enkel van bouwvak- en grondwerkers. Het eenigste wat de S. D. A. P.'ers deden was, met medewerking van de burgerlijke zangverenigingen, uitvoeringen geven ten bate van de liefdadigheid, waarvoor de heer Stork — een der politieke bazen van de heer Albarda — hun zijn dank bracht!

En met de groote massa's der anderen was 't niet veel beter gesteld.

Geen wonder dan ook, dat de kapitalisten alles durven doen met de arbeiders, net of 't machines zijn! En een arbeider die niet strijdt, is feitelijk ook gelijk aan de machines die hij bedient.

Zoo hebben nu de textielbaronnen van Hengelo besloten — tot 10 pct. loonsverlaging! Is er grooter hoon denkbaar?

Natuurlijk hebben ze smoesjes genoeg. Zoo heet het, dat het komt door de concurrentie van Engeland. Dat daar de loonen veel lager zijn, enz. Het zou haast om te lachen zijn. Waar ter wereld zouden de loonen lager zijn dan in Holland? Althans in Engeland niet; juist 't omgekeerde is waar, ze zijn er veel hoger. Daar hebben de textielarbeiders in elk geval zich goed georganiseerd in hun vakbond.

In zijn brochure die Lansink Sr. heeft geschreven naar aanleiding van zijn reis naar Engeland, over de levensstandaard der Engelsche en Hollandsche textielarbeiders, vinden wij loonen aangegeven van f 10.89 tot f 13.20. Zij die zwaar goed en bont weven, verdienen van f 18.— tot f 19.20. Zij die geregeld met een paar helpers 24 weefgetouwen bedienen, van f 22.20 tot f 23.40. Welke textielarbeider van Stork of elders haalt dergelijke loonen? Immers, niemand en nergens.

Zeker, het kan wezen dat in Engeland door de arbeiders meer geproduceerd wordt, maar dan ligt het hem aan de patroons zelven, d.w.z. dat zij hier ouderwetsche machines of slechte grondstof hebben.

In elk geval willen de van „liefdadigheid overvloeiende” textielmagnaten dit weer op de arbeiders verhalen. Ja, waarom ook niet? Verzet is er immers niet! Mede door het zoo bij uitstek praktisch, voor de arbeiders zoo heilzaam werken der S. D. A. P.!

Arbeiders, kameraden van Twente — want bedenkt wel, het geldt voor u allen, immers wie staat u borg, dat dergelijke dingen ook niet in Enschede

of elders plaats kunnen vinden? — tot nog toe hebt ge alles over u heen laten gaan. De oproep van ons — het komitee der Samenwerkende Arbeiders-Vereenigingen — heeft u niet vermogen wakker te maken. Niets, niets hebt ge gedaan, noch tegen de oorlog, noch tegen de ellende. Zult ge ook dit weer dulden? En ziedaar het loon voor uw lafheid en laksheid en voor uw godsvrede!

Makkers van Hengelo, gij die er direkt in betrokken zijt, zult ge er nu weer zoo maar in berusten, ook nu nog suf, laf en laks blijven? Of zult ge als één man zeggen, nu is 't gedaan met ons geduld, met onze lijdzaamheid, en stelling nemen tegen de aanslag op uw toch reeds al te lage loonen, of uw toch reeds zoo ellendig bestaan. „Wij willen geen loonsverlaging, maar loonsverhoging!”

Want bedenkt wel, gij moogt overgaan tot een wapenstilstand, de bourgeoisie doet het nooit! D.

Bestaan er geen afstanden meer?

Als men van verschillende, zowel van socialistische(?) als van burgerlijke zijde hoort spreken over het verdedigen van de onafhankelijkheid en van het vaderland, dan zou men gaan denken, dat er geen afstanden meer zijn, dat de menschen allen een en dezelfde rechten hebben en dus een en dezelfde belangen bij het verdedigen van de bestaande machten. Maar als men even om zich heen ziet en doordenkt hoe de maatschappij er wel uit ziet, dan komt men tot een ander inzicht, dan ziet men dat het gansch anders is, en dat de afstanden juist grooter worden. Of is het soms niet waar, om maar één voorbeeld te noemen, dat het juist tegenwoordig weer meer dan eens voorkomt, dat proletariërs, door de nood gedwongen, zelfs zonder éénig dak zijn en in de open lucht moeten kampeeren? En is het niet evenzeer waar, dat zelfs deze toestand vaak bijna nog te verkiezen is boven het verblijf in de stinkende ongezonde krotten, waarvan het wemelt in de achterbuurten van onze groote steden?

Is het niet wereldbekend, hoe bijv. in Londen geregeld honderden, ja duizenden proletariërs den nacht doorbrengen onder de bruggen en in de parken van deze reuzenstad? Zij vormen de diepst getrapte laag van de proletariërsklasse, van de klasse der niet-bezitters. Hun toestand daalt in ernst beneden die van 't dier in bosch en woestijn.

De ellende van de lompenproletariërs vormt echter alleen maar de diepste diepte van de zee van ellende, welke het deel is van de gansche arbeidersklasse in onze kapitalistische maatschappij.

Welk een afstand is er niet tusschen de hoogste top van weelde, waarop de vorsten tronen als symbool van de rijkdom en de macht van de heerschende klasse, en deze diepte van ellende, waarin neergeperst en letterlijk vernield worden de allermiserabelsten onder de proletariërs, als symbool van de onderdrukking en uitpersing die de gansche arbeidersklasse moet lijden!

De weelderige schitterende vorsten — het mag, omdat ze tegenwoordig valschehijk minzaam en bescheiden doen, wel weer eens herinnerd worden — vertegenwoordigen het parasiteerende kapitalistendom, dat zijn rijkdom en heerschersleven bouwt op de ellende van het uitgezogen arbeidersvolk. Omdat de arbeiders bezitloos zijn, dwingt de nood hen, zich

als slaven te krommen onder 't juk, hun door de bezitters op de schouders gelegd.

Het juk van de arbeid, de verpletterende last van het werken in dienst en ten bate van de gebiedende bezitters, van de winstmakers, dat betaalt het rijke leven der bezitters, daarvan worden gebouwd de paleizen der grooten, worden bekostigd hun schitterende uitspattingen.

Daarvan leven de talloze rijke nietsdoeners die geen vinger uitsteken naar arbeid, niets anders doen dan opstrijken en verteren; daaruit worden de talloze miljoenen genomen, die in de allesverslindende muil van het militarisme worden geworpen, om de bezitters-macht uit te breiden en te verdedigen.

Daaruit ook worden betaald de vorsten, de zoogenaamde gebieders der natien, maar die in werkelijkheid niets zijn, dan de rijke schitterend uitgedoste bedienden van de heerschende klasse.

Hun taak is het vooral, door de verblindende pracht of ook door de minzaamheid van hun verschijning mee te helpen „ontzag en eerbied” in te boezemen aan de massa voor de heerschende macht van de kapitalistische klasse.

Op de hoogste toppen van weelde en rijkdom de vorsten, de blinkende symbolen der kapitalistenbende! En daartegenover, de in lompen gehulde, getrapte, en naar lichaam en geest vernielde proletariërs, die elkaar moeten vermoorden om de winstbegeerte der bourgeoisie. Bestaan er, vragen wij, soms geen afstanden meer?

Bedrogen en vertreden worden de arbeiders die te veel op leiders vertrouwen, die slechts één ding nastreven, zelf de hoogste toppen der samenleving te beklimmen, om hun persoonlijke eierzucht te bevredigen. En toch komt men nog steeds met arbeiders in aanraking, die de strijd al jaren mee hebben gemaakt, en het je zeer kwalijk nemen, als men geheel met zulke leiders wil breken, — arbeiders die de konsekwentie niet aandurven, om niet allèen met woorden maar ook met daden stelling te nemen tegen zulke kapitalisten-helpers. Zij schijnen voor deze personen nog te veel liefde overgehouden te hebben. En dat gaat ook bij de arbeiders soms al te moeilijk weg, de liefde voor vroegere strijders!

Maar zoo ziet men, dat de klove tusschen bezitters en niet-bezitters nog even scherp is als ooit te voren. Winstbegeerte is de eenige factor van de bourgeoisie, geholpen als zij wordt door haar diplomaten, door de zoogenaamde arbeiders-afgevaardigden, en door de arbeiders zelf die naar geest en lichaam vernield zijn. En het loon voor het proletariaat als het niet meer bruikbaar is voor de winstmaking, is nog altijd geen ander dan een verdoering tot zoogoed als crepeeren van ellende.

Alleen het socialisme zal de afstand teniet doen, het zal geluk brengen aan allen, een geluk gebouwd op een ruim stoffelijk bestaan voor elk mensch.

R. P.

„Oppositie” in de Arb. Partij.

Men meldt ons, dat de „oppositie” in de Arb. Partij Zondag over 8 dagen in Rotterdam een bijeenkomst heeft, en dat ook Van der Goes daarbij tegenwoordig is!

Werft abomné's op „De Tribune”!

Het Kongres der Arb. Partij.

Wij hebben in het vorig nummer van *De Tribune* reeds onze meening gezegd over het Arnhemse Kongres der S.D.A.P. Wij hebben daaraan niet veel toe te voegen. Maar wij willen onze lezers toch een gedeelte van wat Mr. Troelstra in een echt uitgesponnen-Hollandsche, zes-urige rede gezegd heeft, niet onthouden, omdat het van zijn standpunt uit klaar is en duidelijk, en precies laat zien, waar de Arb. Partij, nu hij volkomen gelijk heeft gekregen, heen gaat.

„Er bestaat onder ons socialisten een groote bewondering voor wat de Belgen hebben gedaan. (Gejuich.) Wij allen gevoelen, dat we moeten meewerken, opdat bij den vrede geen haar van België wordt gekrenkt, geen stukje aan zijn grondgebied ontnomen. (Luide en Langdurige toejuiching.) Welnu, concludeert spr., weest dan voor België alleen niet nationaal, maar weest het ook voor u zelf. Mogen wij het land niet verdedigen? En de Belgen dan wel? Daartegen moet het eerste woord van critiek nog vloeien uit een socialistische pen. Is het dan niet een heerlijk gevoel, land en volk te verdedigen tegen een schandlijken inval? (Gejuich, rumoer. Geroep: Daarover moet je nu de Belgen eens hooren.)

„Ik geloof niet iemand te na te hebben gesproken, vervolgt spr. Ik zeg hier mijn meening precies, of zij u aangenaam is of niet. Maar meer dan mijn rede zou een kleine vliegraid van Duitschers in de lucht, zouden de bommen u van de practijk overtuigen. (Rumoer, gefluit, gejuich, heftig geroep.)

„De heer Duys: Is dat wetenschappelijk? Dat heeft niets met vaderlandsliefde te maken.

„De heer Troelstra: Als ik zoo vrij mag wezen eindelijk mijn rede weer voort te zetten?

„Ik vraag aan het congres geen meening, al zeg ik de mijne. Ik wil alleen weten van het congres als zijn woordvoerder, wanneer straks weer 50 miljoen nieuwe oorlogscredieten worden aangevraagd; als wij mogelijk door den oorlog worden overvallen; als dezelfde toestanden zich hier mochten voordoen, die in België zijn voorgevallen, of gij dan goed vindt, dat iemand, die deze dingen zoo denkt, dan voortgaat op te treden als woordvoerder der S.D.A.P. Dat moet ik weten. Anders komt dezelfde ellende van de laatste maanden weer voor de partij en nog erger voor de leiders.

„Dat is de beteekenis van uw votum. Want bij mogelijk nog grootere moeilijkheden zal ik weer spreken als op 3 Augustus in de Kamer. Als ge dit niet kunt verdragen, als ik daardoor de partij achteruit breng, de verschrikkelijkste schade toebreng aan het socialisme, dan moet ge het zeggen.”

Welnu, het Kongres heeft gesproken, en heeft Troelstra opgedragen weer voor de 50 miljoen nieuwe oorlogscredieten te stemmen, en heeft hem, ofschoon hij het (zooals de *N. R. Ct.* dankbaar constateert) „in de hoofdzaak, die ons allen dagelijks bezighoudt, in de oorlog, met de bourgeoisie eens is”, opgedragen als woordvoerder van de Arb. Partij te fungeeren. Niet aan een socialist, maar aan de nationalist Troelstra zooals hij zich hier vertoonde, heeft het Kongres dit bewust en met opzet opgedragen, en zichzelf daarmee gekenmerkt.

Terloops zij opemerkt, dat het onwaar is, dat géén socialist kritiek heeft geöfend op het Belgische nationalisme en het Belgische verzet. Onzerzijds is dat van den beginne af gedaan, evengoed als op het Hollandsche nationalisme. En wanneer men bedenkt, dat Schaper het de moeite waard heeft geacht, om op het Kongres mede te delen, dat „Wijnkoop en Van Ravesteijn met zooveel woorden toegestemd hebben, dat als ons land in het geval komt van België, ons volk in zijn geheel zich zal verzetten”, hiermede valschelijk de indruk wekkende, alsof wij met zulk een verzet van proletarische zijde zouden instemmen, terwijl het onzerzijds integendeel juist steeds ten sterkste werd afgekeurd, dan kan men wel aannemen dat Mr. Troelstra héél goed wist, dat wij socialisten van de S. D. P. met zijn standpunt ten opzichte van België in géenen deele overeenstemmen. Maar het Kongres van de Arb. Partij heeft zich ermee eens verklaard, en dat is het gevaarlijke voor de toekomst, misschien voor een zeer nabije toekomst, van het arbeidende volk in Nederland, omdat het zodoende niet denkbeeldig is, dat de Arb. Partij niet alleen voor de zgn. onafhankelijkheid of neutraliteit van ons land, maar zelfs voor de zgn. integriteit van België („geen stukje aan zijn grondgebied ontnemen, geen haar krenken!”) zich met geestdrift in de oorlog laat slapen — wanneer de bourgeoisie dat voor haar imperialistische belangen noodig mocht oordeelen. En dat de Ned. bourgeoisie, als dat zoo mocht uitkomen, ook deze

snar in het Ned. volk zal doen trillen, daarvan kan men opan. Maar dan zal aan Mr. Troelstra en het Kongres van Arnhem de eere zijn, van ook dit voor de bourgeoisie héél gemakkelijk te hebben gemaakt. Eere wien eere toekomt. Wp.

Gevaarlijk Spel.

In ons nummer van 31 Maart wezen wij erop, al werd het onzerzijds niet overschat, dat er gevaar in steekt, wanneer de Ned. Regeering te Berlijn opheldering gaat vragen inzake het aanhouden en doen zinken van de Medea. Het was beter, meenen wij, dat de Regeering het scheepvaartkapitaal verbod om voor de winst dergelijke incidenten te scheppen.

Over deze zelfde zaak schrijft *Opwaarts*, het orgaan van de Bd. van Chr. Socialist, dat ook voordien al in dezelfde geest schreef, in het no. van 2 April o.a. het volgende:

„Het Nederlandsche volk heeft niets met deze handelsschepen te maken; zij vertegenwoordigen het belang van enkele kapitalisten en terwille van de winzucht dier enkelen, mag het bloed van het volk niet geëischt. Wij hebben hier op zeer kleine schaal eene toepassing van wat Brailsford noemt, dat „de vlag het kapitaal dekt”. Na Duitschland's bedreiging wist iedere transportmaatschappij, dat zijn schepen op zee in gevaar verkeerden. Bij de tegenwoordige politieke verhoudingen beteekent dit, dat ieder schip, dat voor winst van enkelen uitvaart, het Nederlandsche volk in oorlogsgevaar brengt. Vaderlandsliefde, waar nu zooveel over gesproken wordt, zou, naar het ons toeschijnt deze handelaars den plicht opleggen, of om hun handel voorloopig te staken of om die gansch en alleen voor eigen risico te doen en bij incident van regeeringswege hierover, geene discussies te Berlijn te verlangen.”

Ook *Recht door Zee* schrijft in zijn no. van 3 April over deze zaak in deze geest, en eindigt aldus:

„En nu zouden de arbeiders voor de belangen der rijken in de bres springen en ten slotte hun leven er misschien voor wagen. 't Is te gek om er van te praten. Onze rechtsbegrippen worden door Duitschland aangerand, zeer zeker. Maar die worden dag aan dag, ons geheel leven door, in zoo menig opzicht in veel ergere mate aangetast door het Nederlandsche kapitalisme. Als wij agiteeren moeten en als wij strijden en vechten moeten, dan is het hiertegen. Tegen het kapitalisme dat ons onrechtmatig uitzuigt en onderdrukt, ons geheel leven door.

„Wij houden voet bij stuk, ook al gaat Duitschland op dien weg voort. Wij willen geen oorlog, wij willen niet de mobilisatie, wij willen niet het militarisme, omdat wij tegen bloedvergieten en de ruwe machtsmiddelen van het kapitalisme zijn. Ons parool moet steeds blijven: voor het militarisme, geen man en geen cent!”

Wij hopen dat de arbeiders als het erop aankomt door massale beweging, door daden aan deze overtuiging uiting zullen weten te geven. Wp.

We moeten wagen!

Aan een artikel van Robert Grimm, de Redakteur van het officiële orgaan der Soc. Dem. Partij in Zwitserland, in het maandblad *Neues Leben*, onder deze titel ontleenen wij het volgende:

Tot op het oogenblik is de verplichting om voor de vrede te werken, door de socialisten van de neutrale landen zoo begrepen, dat aan de gebeurtenissen de vrije loop moet worden gelaten, maar tegen de tijd van de vredes-onderhandelingen eischen gesteld moeten worden. Zoo heeft de Konferentie van de noordelijke landen te Kopenhagen een heel bosje van vredes-wensen tot een aardige boeket verwerkt. Maar laten we ons toch niet aan valsche verwachtingen overgeven. Voorbereiding voor het moment van de vredes-onderhandelingen wil niets anders zeggen dan afwachten tot de heerschende klassen van plan zijn een wapenstilstand te sluiten; wil niets anders zeggen dan elke poging nalaten die de oorlogvoerenden zou kunnen dwingen de oorlog te beëindigen; het wil zeggen de vrede aan de wil van de kapitalistische klasse overlaten. Wie niet de macht heeft om de vrede af te dwingen, die heeft ook niet de macht om de vredesvoorwaarden te bepalen. Dat weet elk vakvereenigingsman uit de praktijk van de loonstrijd. En hier is het geen loonstrijd, waar arbeiders tegenover ondernemers staan. Hier staan naties tegenover naties, en elke natie beheerscht door de bezittende klassen. Als dus het overwinnende deel de vrede afdwingt, dan dwingt niet de arbeidersklasse die af, en men zal dan met de eischen der arbeiders-

klasse even luchtig omspringen als ten tijde van de oorlog.

Dit wordt eerst anders als de arbeidersklasse van alle landen de noodzakelijkheid van het sluiten van de vrede op de voorgrond stelt, maar de vredesvoorwaarden op de achtergrond. Als het proletariaat naar vrede streeft en daarvoor strijdt, dan zal het naar de mate van zijn strijd zijn invloed op de vredesonderhandelingen doen toenemen. Laat het de strijd voor het beëindigen van de oorlog na, dan doet het ook afstand van het beïnvloeden van de vredesvoorwaarden, en zijn eischen hebben dan geen andere dan platonische heteekenis.

Voor de vrede strijden dat is: het proletariaat tot de klassestrijd oproepen. Het is een gemeenplaats in de militaire literatuur, dat géén Regeering oorlog voeren of die voortzetten kan, tenzij het heele volk achter haar staat. Dat spreekt tegenwoordig, nu elke oorlog noodzakelijk een volksoorlog zijn moet, vanzelf. Het middel om de oorlog te beëindigen, kan dus alléén bestaan in het prijsgeven van de solidariteit der arbeidersklasse met de overige klassen der maatschappij, in het strijden tegen de godsvrede, in het doen ophouden ervan.

Hiermede is ook de weg aangewezen, die de S. D. van de neutrale landen moeten inslaan. Zij moeten die gedeelten van de arbeidersklasse ondersteunen die voor de vrede strijden, ze moeten de godsvrede verbreken, en met de klassestrijd opnieuw aanvangen.

De uithongering der Nederlandsche arbeiders.

Is er reden, om zooals Jan Oudegeest gedaan heeft in *Het Volk* van 29 Maart, zulk een juichkreet aan te heffen over de circulaire van Posthuma van den 22en der vorige maand?

Is er reden, om met dezen man, die zoo ver gaat in de politieke bedriegerij dat hij vergeet, hoe hij en zijn kornuiten zes maanden lang die Regeering hebben laten betijen, en die nu een grooten bek opzet, om de domme menigte van zijn contributiebetalers te doen vergeten, dat hij zoo lang gewegen heeft, toen anderen reeds luid protesteerden, te roepen: „De overwinning is reusachtig”? Een overwinning, die dan behaald zou zijn door niets te doen of... door onze actie, die der S. A. V.?

Wij zijn van te voren geneigd om een beetje argwanend, een beetje koel te staan tegenover circulaire en woorden van lieden als Treub en van diens opvolger, die zich, nog zoo kort geleden, in den Senaat zoo volkomen gewillig en bereid heeft getoond, om de belangen der boeren, van den landbouw, te dienen.

En ook hier geldt het Bijbelwoord: „Gij kunt geen twee heeren dienen.” Als Posthuma is, wat hij is — en wat voor reden zou er voor hem bestaan, om in eens te zijn veranderd? — dan kan hij niet eenklaps nu voorstander zijn geworden van een reeks maatregelen, die werkelijk de arbeiders ten goede zouden komen.

Want de belangen van de boeren (de bezittende natuurlijk) en die der arbeiders zijn tegengesteld, zijn onverzoenlijk.

Er is nog zooiets als een klassenstrijd, ondanks Jan Oudegeest. En waarom Posthuma eensklaps een minister — d. w. z. dienaar — van de arbeiders zou zijn geworden inplaats van de groote boeren, den groothandel enz., is iets, dat zelfs Jan Oudegeest ons moeilijk zal kunnen verklaren.

Wij hebben al meer fraaie woorden gehoord. Zoo het beroemde: *Er zal geen honger worden geleden in ons land.*

Nu willen wij wel eerst eens daden zien.

Zelfs mede-reformisten van Oudegeest hebben zich over de circulaire minder geëstrijft uitgelaten.

De beroemde B-tusschen-haakjes, die nu al aan zijn 14e artikel toe is (in *Het Volk*), heeft op eenige voetangels en klemmen, in het ding gewezen, die niet voor de poes zijn.

Zoo op het feit, dat de circulaire zich richt tot de *Burgemeesters*, d. w. z. tot die leden van het Bestuur der gemeente, die, door de Regeering benoemd, totaal onafhankelijk zijn van elken rechtstreekschen invloed van kiezers of volk, en die het bij uitstek behoudende element in dat bestuur vormen. Men denke maar aan de drie tyrannetjes, die wel in de laatste jaren op de gestoelten van den Voorzitter van den Raad in de drie grootste steden hebben kunnen gadeslaan, de Karnebeeken, Roëls, Zimmermanten en dergelijken. En de circulaire was dan ook nog pas van de pers, of de Edelachtbaren van Rotterdam en Den Haag gaven reeds te ver-

staan, dat zij er machtig weinig mee ophadden.

Houdt men Posthuma voor zoo onnoozel, dat hij die heeren ook niet zou kennen, en dat dit in zijn circulaire met voorbedachten rade is ingebracht?

Dan wees B-tusschen-haakjes op de moeilijkheid, in de circulaire gelegd, om tot een verdeling van die goedkope levensmiddelen te komen, zonder dat de gemeenten daarvoor eenigszins ingericht zijn. Waarbij nog komt, dat de kooetsjoek-bepaling omtrent de minvermogenheid de deur openstelt om heel de circulaire tot een paskwil te maken.

En nu moge Jan Oudegeest roepen: „Bezwaren zijn er om te worden overwonnen!” Dat klinkt heel dapper, maar staat een beetje al te veel in tegenspraak met zijn houding ten opzichte van maatregelen, die de Regeering veel vroeger, in Augustus en in September had kunnen nemen, zonder veel rompslomp en zonder eensklaps aan de gemeenten een taak op te dragen, waartoe ze niet gereed zijn. Toen zweeg Jan Oudegeest als een pot. In Augustus en September, toen het de tijd was geweest om ook aan de gemeenten eischen te stellen omtrent inkoop van goedkope levensmiddelen, die toen veel gemakkelijker voor te bereiden en door te voeren waren geweest.

Voor ons land geldt nu natuurlijk ongeveer hetzelfde, wat in een Duitsch oppositioneel arbeidersblad dezer dagen werd geschreven naar aanleiding van hetgeen de Deutsche regeering verzuimd heeft om de prijzen der eerste levensbehoeften op een redelijk peil te houden. Daar zou de Regeering, indien zij in September heel den oogst in bezit had genomen, voorkomen hebben, dat de Deutsche arbeiders nu tegen ongehoorde prijzen en op hongerrantsoenen moeten leven. De Deutsche Regeering deed dat niet, omdat de landbouw, de agrariërs het niet wilden.

Hier had de Regeering in Augustus en September maatregelen kunnen treffen om door uitvoer-verboden en een overvloedigen invoer van graan de prijzen der levensmiddelen op peil te houden.

Zij deed dat niet, terwille van boeren en handelaars. Maar nu in een circulaire eensklaps aan de gemeenten op te dragen al wat er op dit gebied verkeerd is gelopen, weer goed te maken, waarlijk, er behoort de goedmoedigheid van een Oudegeest toe om dat maar voor zoete koek op te eten.

Op ons maakt de circulaire in de eerste plaats den indruk, dat zij een poging is om opnieuw, net als in Augustus, door een gebaar en wat woorden de goe-gemeente zand in de oogen te strooien.

En misschien erger nog wel: dat zij bedoeld is om te stranden op de moeilijkheden, die haar uitvoering noodzakelijkerwijze moet meebrengen.*)

Wij hebben te lang, nu reeds maanden lang, het schandaal gadeslagen, dat de levensmiddelen, die ons volk produceert, weggepompt, weggezogen worden ter wille van de winsten der boeren en groothandelaars om niet ergdenkend te zijn bij dezen plotselingen schijnbaren ommekeer.

Het schandaal van den abnormalen uitvoer van noodzakelijke voedingsmiddelen duurt trouwens nog steeds voort.

Nog iederen avond kan men in de groote bladen advertenties lezen als deze:

KNOLRAPEN (Steckrüben)

te koop: circa 75000 K.G. beste Geldersche,

en dat, terwijl iedere huisvrouw weet, dat de groenten — vooral een onontbeerlijk voedingsmiddel in het arbeidersgezin — prijzen hebben bereikt, die ze eenvoudig onbereikbaar maken voor de arbeiders.

Wie de moeite neemt de lijst na te zien van wat er aan sommige voedingsmiddelen nog in Februari is uitgevoerd, vergeleken met de overeenkomstige maand van 1914, ziet daar voor z'n oogen, hoe ter wille van de winst van boeren en handel ons volk moet hongerneliden.

Aardappelmeel	26.5 mill. K.G.	tegen 7 verl. j.
cacao-poeder	2.1 " " "	1 " "
kaas	5.7 " " "	4.3 " "
margarine	8.9 " " "	5.4 " "
versche visch	3.5 " " "	2.5 " "
versch varkensvleesch	6.4 " " "	5.2 " "
gezouten varkensvleesch, spek, enz.	3.5 " " "	0.7 " "

Dat zijn zoo een paar cijfers, die leerzaam zijn

*) Dit art. werd 3 April in *Het Volksdagblad*, waaraan we het ontleenen, gepubliceerd 8 April lezen we reeds in een Haagsche korrespondentie van de N. R. C.: En zoo is het geenszins onmogelijk (wegens de moeilijkheden bij de uitvoering. nl.) dat van de gansche zaak niets komen zal.

en die ons meer vertellen dan de mooie circulaire van Posthuma, die zoo in strijd is met zijn daden.

En wat ons ook wat vertelt, zijn de cijfers van de dividenden der stoomvaartmaatschappijen, zuivel-fabrieken en dergelijke, die nu voor den dag komen.

Laat ons inmiddels eens afwachten wat er van de circulaire van Posthuma en van wethouder Wibaut's woorden in den Raad van Amsterdam terecht komt!
v. R.

Iets over Algemeene Volkswapening en Staand Leger.

In deze discussie wordt ons het volgende geschreven:

Het blijkt hoe langer hoe meer dat over de kwestie van het militarisme, nog meer dan op eenig ander gebied, principiële propaganda noodzakelijk is. Ook in onze rijken heerscht daaromtrent nog misverstand en onklarheid.

Aan de hand van F. Mehring, die in de laatste jaren deze kwestie in de *Neue Zeit* meermalen van uit historisch oogpunt behandelde, willen wij hierover iets in *De Tribune* zeggen.

Punt 7 van het strijdprogram, vastgesteld door het Congres van 23 Mei 1909, luidt aldus: „Afschaffing van het militaire stelsel. Invoering van een algemeene volkswapening in plaats van het staande leger.”

Met het militaire stelsel wordt wel zoo ongeveer bedoeld het stelsel van het staand leger, hetzij op grondslag der nationale militie, hetzij gevormd uit gedresseerde loonsoldaten.

Het staand leger, dit moeten wij goed begrijpen, zit onafscheidelijk vast aan de moderne klassestaat.

Alle pogingen dit in het raam van de kapitalistische Mij. af te schaffen moeten persé schipbreuk lijden. De heerschende en tevens de onderdrukke klasse, kan geen militie-systeem, dat berust op het principe „algemeene volkswapening”, invoeren.

Dit toch zou voor haar gelijk staan met zelfmoord, want zulk een leger is niet genegen en ook niet in staat haar klassebelangen te verdedigen. Met zulk een leger kan de kapitalistische klasse in haar tegenwoordige imperialistische periode geen veroveringspolitiek voeren, noch naar binnen haar inwendige vijand, het proletariaat, in toom houden.

Alvorens echter de algemeene volkswapening in plaats van het staand leger te kunnen invoeren, is noodzakelijk een als massa georganiseerd, geschoold en gediciplineerd proletariaat. In zulk een proletariaat is de eenheid van wil in staat om volgens een vastgesteld plan te strijden en te overwinnen.

En die wil ontstaat eerst, zooals op elk gebied van den proletarischen klassestrijd, ook in den strijd tegen het militarisme, door socialistisch-kommunistische opvoeding.

Friedrich Engels heeft in zijn boek tegen Dühring aangetoond, dat het moderne militaire stelsel, d.i. het systeem der staande legers, slechts door een kracht van binnen uit kan worden vernietigd. Die kracht zal zijn de *dicipline der georganiseerde massa*. De ziel van iedere legerorganisatie toch is de discipline. De discipline in het staand leger wordt door middel van leer en tucht aangebracht. Die in de algemeene volkswapening moet berusten op de engere arbeids- en levensgemeenschap van het proletariaat en deze staat zoover boven de discipline van het staand leger als het leven boven de school. Niet de school maar het leven maakt de strijders.

Op zich zelf is met de leuze algemeene volkswapening of staand leger in het algemeen dan ook niets gezegd en kan zij een holle frase zijn.

Alles komt in dezen aan op de historische verhoudingen. Men geraakt in een hopelooze verwarring door zonder meer de algemeene volkswapening te stellen boven het staand leger of omgekeerd. Onder de tegenwoordige omstandigheden is het moderne militarisme, het goed georganiseerd staand leger veel sterker dan een plotselinge algemeene wapening van het volk. Een moderne klassestaat, die een internationale groot-macht wil zijn, zou met een leger, gebaseerd op algemeene volkswapening, meedoogenloos zijn overgeleverd aan het eerste het beste staand leger van zijn nabuur.

Onder bepaalde historische verhoudingen, zijn algemeene volkswapening en staand leger elkaars tegenstellingen. En deze verhoudingen zijn thans in den wereldstrijd aanwezig tusschen bourgeoisie en proletariaat.

Een eerste voorwaarde voor algemeene volkswapening is, zooals gezegd, een door de historische ontwikkeling ontstane, vast-aaneengesloten arbeids- en levensgemeenschap en die voorwaarde is in het proletariaat aanwezig.

De eisch: algemeene volkswapening, behoort dus bij het arbeidersprogram even onafscheidelijk als de

eisch van het staand leger bij den modernen klassestaat. De moderne arbeidersbeweging is het daarom alléén die de historische plicht en het historische recht heeft de algemeene volkswapening in haar strijdprogram op te nemen, terwijl zij alleen ook die andere noodzakelijke voorwaarde daartoe, de *disciplineering der massa* bezit.

De eisch der algemeene volkswapening kan dus ook nooit te scherp gesteld worden tegenover het spelen der radicale bourgeoisie en der reformisten met de volksleger-ideeën. Deze eisch is de scheidingslijn tusschen de revolutionaire soc.-demokraten enerzijds en de burgerlijke vrijzinnige dem. partijen met de sleep der reformisten anderzijds. Wij moeten ons ten zeerste er voor hoeden in de hervormingen en verbeteringen van het staand leger, welke in het raam der kapitalistische maatschappij mogelijk en noodig zijn, een toenadering tot een algemeene volkswapening, zooals wij die eischen, te zien.

Onze algemeene volkswapening is een revolutionair principie, dat onverzoenlijk in lijnrechten strijd staat met het principie der staande legers, zooals deze in de 20e eeuw zijn ontwikkeld.

Met hervormingen, welke het principie der staande legers toelaten, hoe noodzakelijk en nuttig deze ook mogen zijn, nadert men zoo weinig het principie der algemeene volkswapening, als men met wetten op de bescherming van de arbeid de socialistische produktiewijze nadert.

Door ernstige misstanden van het staand leger op te heffen is men geenszins op weg naar de algemeene volkswapening. Zelfs al worden alle financiële lasten van het moderne militarisme op de schouders der bezittende klasse gelegd, al verkort men den diensttijd tot 6 maanden of minder, al legt men het zwaartepunt der militaire opleiding in de jeugdopvoeding, dan nog is men geen stap nader tot de algemeene volkswapening.

Om de tegenstelling algemeene volkswapening en staand leger klaar bewust te zijn is noodig dat men de eisch algemeene volkswapening, zooals de revolutionaire sociaaldemokratie deze stelt, met principiële scherpte van de burgerlijke volksleger-gedachte scheidt. Dit geschiedt nog te weinig in de socialistische literatuur. Het oordeel der arbeiders over deze voor hun emancipatie zoo beslissende vraag is hierdoor zeer verward.

Van dit standpunt uit is het ook niet te bejamen maar toe te juichen dat de burgerlijke oppositie haar tegenstand tegen het moderne militarisme voor eens en voor al heeft opgegeven. Die tegenstand leed aan een innerlijke tegenstelling door de oppositie tegen het militarisme te verdoezelen in een financiële kwestie.

De oorlogsuitgaven moeten uiteraard gedaan worden, als een der gewichtigste levensbelangen van den modernen klassestaat. De vraag of de financiële middelen daartoe opgebracht worden door de bezittende klasse is, van dit standpunt uit, iets van ondergeschikt belang.

Wij, van onzen kant hebben iedere oorlogsbegrooing af te wijzen, ook waar deze eventuele bezuiniging of zoogenaamde democratische hervormingen in de richting van het volksleger mocht brengen.

Tegenover de bedriegelijke leuze der legerreformers stellen wij ons programpunt: „Afschaffing van het militaire stelsel, d.w.z. afschaffing van het staand leger en invoering van een algemeene volkswapening.”
Opmerker.

Volgende week verschijnt de 3e druk van:

De Oorlog

zijn oorsprong en zijn bestrijding

door ANT. PANNEKOEK. Prijs 3 cent.

Franco p. p. 4 cent. Voor afd. en colporteurs f 2.25 per 100 ex. Uitgave: Drukkerij „De Strijd”, Gijssbr. van Aemstelstraat 32, Amsterdam.

VERSCHEENEN. Tweede verbeterde druk: **Het Imperialisme, de Wereldoorlog en de Sociaal-Demokratie**

door H. GORTER. Prijs 10 cent.

Franco p. p. 12 cent. Voor afdelingen en arbeidersorganisaties f 10.— per 100 ex. netto, zonder korting. Uitsluitend verkrijgb. bij den Brochurehandel S. D. P. Gijssbr. v. Aemstelstraat 32, Amsterdam.

Eerste klas Heerenkleeding naar Maat. GEEN ZAAK, ENKEL WERKPLAATS, DAAROM BILLIJKE PRIJZEN.

Aanbevelend, R. CHAITOW. PLANT. MUIDERGRACHT 43II, AMSTERDAM.

Vergaderingen.

AMSTERDAM.

Woensd. 14 Apr. S.A.V. Geelvinck. Besturenverg. halfnegen.

Vrijd. 16 Apr. S.D.P. Maison Prins, Waterloopl. 35. Wijnkoop: Kultuur en Arb. Klasse, kursusverg. halfnegen.

LEIDEN.

Maand. 12 Apr. Zaaier en S.D.P. Verhuurdersbond. Wijnkoop: Oproep lichte 1916. Openb. Verg. 8 uur.

Dinsd. 13 April. S. D. P. Hnsh. verg. bij Dool, Oude Heerengracht. Dringende agenda.

ROTTERDAM.

Zond. 11 Apr. Zaaier. Vereenigingsgebouw. De Visser: Lichte 1916 en het oorlogsgevaar. Openb. Verg. 's morgens half elf. Entree 5 cent.

Imperialisme en Vaderland.

Het stelling nemen ten opzichte van de door de wereldoorlog aan de orde gebrachte kwesties eischt klaar inzicht in het wezen van het imperialisme en in zijn bronnen. Weet men, dat het imperialisme het middel is, waardoor de kapitalistische maatschappij haar eigen tegenstellingen probeert op te lossen, dan heeft men ook de grondslag ter beoordeling van de wereldoorlog. Maar hoe eenvoudig en klaar dit inzicht ook is, hoe vanzelfsprekend het ook tot dusverre was, de tegenwoordige praktijk van de S. Die. is er mede in tegenspraak. Wat de leiders zich er ook bij denken mogen, hun tactiek van nu beteekent praktisch niets anders dan: Wij willen van alle strijd tegen het kapitalisme afzien totdat het zijn bloedige strijd uitgestreden heeft. Voor deze nieuwe politiek worden een heele reeks argumenten aangevoerd.

„Imperialisme! Imperialisme! maar de wereldoorlog bedreigt het nationale bestaan.“ Zoo hoort men ze zeggen. Wij willen niet ontkennen, dat de wereldoorlog het nationale bestaan van menige staat bedreigt, en aan vele volkeren de weg tot een eigen nationaal bestaan afsnijdt. Deze oorlog kan met de verdeeling van Turkije eindigen, juist op het oogenblik dat dit land na het verlies der Balkanlanden op weg is, zich langzamerhand tot een nationale staat te ontwikkelen. Zoals het optreden van Japan tegenover China bewijst, kan deze wereldoorlog hetzelfde resultaat aan de Groote Oceaan brengen: het reusachtige Chineesche Rijk, welks inwendige schokken juist uit het streven tot het vormen van een kapitalistische nationale staat voortkomen, kan tot een kolonie van Japan en van die daarachter staan worden.

Wat beteekent dit alles? In plaats van het streven tot vorming van nationale staten, zooals zich dit in de begintijd van het kapitalisme in bloedige oorlogen doorzette, ontwikkelt het kapitalisme thans het streven tot aansluiting aan zich, der als afzetmarkten en grondstoflanden noodige landen, zonder naar hun nationaliteit te vragen. — „Ja, maar de nationale staten in Europa zullen blijven bestaan,“ hooren we zeggen. Ofschoon we niet kunnen inzien, hoe een staat, die over zee millioenen en millioenen nationaalvreemde menschen beheerscht, nog steeds als nationale staat kan gelden, willen we toch op deze tegenwerping ingaan. Wat is dan het streven naar een Midden-Europeesche Statenbond, de hoofdgedachte van het Duitsche imperialisme, wat is het anders, dan een streven om het nationale karakter van het Duitsche Rijk te veranderen? Bij de paar millioen Polen en Denen, die thans in Duitschland wonen, zouden dan massa's Polen, Tsjechen, Slowaken, Hongaren uit Oostenrijk bijkomen, Wat en Vlamingen uit België. Al deze verschillende nationaliteiten zullen de grondslag vormen van het Duitsche imperialisme. Het imperialisme bekommert zich zeer weinig om de nationaliteit van de volkeren, die het voor zijn doeleinden noodig heeft. En de nooden van het imperialisme zetten zich ook in de koppen van de imperialisten door. Een van de vurigste ideologen van het Duitsche imperialisme, Dr. Grabowski, heeft het in *Das Neue Deutschland* duidelijk uitgesproken: „de Duitsche heerschende klassen moeten leeren, vreemde volken te behandelen; want als het Duitsche imperialisme zich in de wereld wil doorzetten, dan moet het zich een breder basis verschaffen, dan de bevolking van Duitschland is.“ En een nieuwe profet van het Duitsche imperialisme, de sociaal-imperialist Paul Lensch verkondigt in een brosjure, dat de aaneensluiting van Oostenrijk-Hongarije en Duitschland de volmaking zal zijn van de eenheid der Duitsche natie: 30 Millioen van de meest ver-

schillende naties slikt hij mee op tot vergrooting van Duitschland.

Hieruit volgt, dat de oude nationale staten, die eens middelen waren tot ontwikkeling van het kapitalisme — de verschillende vaderlanden — thans voor de behoeften van het kapitalisme niet meer toereiken. Het kapitalisme tracht zich te vergrooten, door aan de „vaderlanden“ koloniën toe te voegen; het tracht de stuwkracht der natie te vergrooten door aaneensluiting met naburige staten. Dit streven van het imperialisme om boven het vaderland uit te groeien heeft twee gronden: Het kapitalisme wordt imperialisme, omdat het door uitbreiding over zee de economische stilstand en de daaruit voor het kapitalisme dreigende gevaren wil voorkomen; daarom streeft het naar koloniën. Maar dit algemeene streven wordt niet doorgevoerd door het kapitalisme in het algemeen, want zulk een kapitalisme bestaat in werkelijkheid niet, maar door elke kapitalistische staat afzonderlijk. Daardoor ontstaat hun strijd onderling. Om opgewassen te zijn tegen de strijd in de koloniën sluiten de staten onderlinge verbonden, die hun onafhankelijkheid grootendeels opheffen. Men denke aan de reeds vrij ver gevorderde afhankelijkheid, waarin Frankrijk is gekomen ten opzichte van Engeland. En waar de geografische en economische omstandigheden het veroorloven, heeft het verbond de neiging zich in een nauwere staatkundige verhouding om te zetten, zoodat een kompakte, economische, politieke en militaire macht ontstaat. De nationale grenzen van de verschillende vaderlanden beginnen te vervluchtigen.

In verband met deze strevingen mag de zorg voor een afzonderlijk vaderland een uitvloeisel van eerwaarde gevoelens zijn, maar is het tevens het uitvloeisel van gebrek aan inzicht in de ontwikkeling. Hoe het proces van het aaneensluiten der tegenwoordige vaderlanden ook eindigen moge, welke gedeelten ook bij elkaar komen, in elk geval gaan de vaderlanden eraan. En dat zal de economische ontwikkeling niet tegenhouden. Het is een uitvloeisel van de door deze ontwikkeling geschapen tegenstellingen in het Kapitalisme, een zoeken naar nieuwe vormen van staatkundige organisatie. Ons is de tijd, dat de zorg voor de afzonderlijke vaderlanden evenzeer heeft afgedaan, zooals het afzonderlijke Saksische of Beiersche patriottisme afgedaan heeft. Het proletariaat, dat door de kapitalistische ontwikkeling in alie vaderlanden wordt geschapen, heeft allermint eenige grond, de tegenwoordig meer en meer onvoldoend blijvende staatkundige vormen voor eeuwig te houden. (Lichtstralen.)

Ongepast.

„De sociaal-democratie, als partij, laat haar leuze: geen man en geen cent voor het militarisme, vallen.“

„Sociaaldemocratie, bourgeoisie, kapitalisme en militarisme zijn bondgenooten geworden.“

„Tegenover de macht van het militarisme en van de vereenigde bourgeoisie van Mercurius en Mars tot den Paus en Marx, is, enz.“

Ziehier eenige uitspraken, die het *Volksdagblad* van 7 April j.l. in zijn hoofdartikel *Het Volksdagblad verboden* zich veroorlooft.

Tegen de kwestie-zelf heeft *De Tribune*, natuurlijk, zijn protest reeds laten hooren. Dat het *Vdbl.* in het leger en op de vloot verboden is, dat ieder land- of zeesoldaat die in het bezit zal worden bevonden van een *Vdbl.* zal worden gestraft, het zal, meenen wij, als de arbeiders van Nederland nog iets waard zijn, een aansporing moeten worden om zich meer dan ooit tegen de militaire diktatuur te verzetten, en dit kan op het oogenblik maar op één manier, door met alle kracht voor demobilisatie op te komen.

Maar afgescheiden van de vraag of het *Vdbl.* het met ons eens is — wij nemen aan dat dit blad in belangrijke opzichten vaak van ons afwijkt — heeft het géén recht om zoo te spreken over de Sociaaldemocratie en over Marx, gelijk het in bovengenoemd artikel zich de vrijheid neemt om te doen. Er zijn eenmaal in Nederland en ook elders twee partijen, die zich elk de Sociaal-demokratische noemen. Het is het goedé recht van het *Vdbl.*, gelijk van elk ander blad, om tegen elk van beiden te keer te gaan. Maar wij moeten weten tegen wie het blad te keer gaat.

Juist omdat het *Vdbl.* zegt alleen te steunen op het proletariaat, mogen wij van het blad eischen dat het dit onderscheid, dat voor het proletariaat van het grootste belang is, kent en erkent. Er zijn nu eenmaal Sociaaldemocraten en Sociaaldemocraten, en als het *Vdbl.* over ze spreekt, dient het ze de naam te geven die ze hebben: S. D. P. of S. D.

A. P.! Als wij het *Vdbl.* niet als een proletarisch blad erkennen, zouden wij het deze eisch niet stellen. Van een burgerlijk blad kunnen wij niet anders verwachten, dan dat het blijde is slechts één sociaal-democratie te kennen: de nationalistische.

Onnoodig is het, het *Vdbl.* eraan te herinneren, dat de Soc. Dem. Partij de leus geen man en geen cent voor het militarisme handhaaft en steeds heeft gehandhaafd, en dat de S. D. P. niet de bondgenoot maar de felle tegenstander is van bourgeoisie, kapitalisme en militarisme. Maar dan mag het in het *Vdbl.* — als het te pas komt — zelfs niet *schijnen*, alsof deze Sociaal-Democratie er niet was.

En zoo ook Marx. Wij gaan met niemand een discussie aan over de vraag waar Marx stond: Aan de zijde van het militarisme en van de vereenigde bourgeoisie, of in elk geval — hoe men ook verder over hem denken moge — op zijn felst tegen de woekeraars en de sabelsleepers. Dat weet het *Vdbl.* zoo goed als wij. En al mogen nu de nationalistenvan de Arb. Partij van deze felle hater van de bourgeoisie het misbruik maken, dat wij kennen, daarom heeft het *proletarische Vdbl.* nog niet het recht deze groote voorman van het proletariaat op hoogst ongepaste wijze in verband met de militaristische excessen van de bourgeoisie te brengen. Wij hopen dat het *Vdbl.* in het vervolg wat meer respect voor zichzelf zal hebben, en het laten. Wp.

Een Eer voor de Engelsche Arbeiders.

De befaamde wervings-agent van de geallieerde Belgen, Franschen en Engelschen, Minister Emile Van der Velde, schrijft in een brief aan de *Humanité* o.a. de volgende merkwaardige woorden, die ter eere van de Engelsche arbeiders overal bekend dienen te worden:

„In een aantal werkplaatsen gedragen de (Engelsche) arbeiders zich inderdaad precies alsof Engeland niet evenals wij (in Frankrijk en België) in een strijd om het bestaan was gewikkeld.“

„Sommigen staken. Anderen weigeren overuren te werken. Zelfs deelt men mij mee, dat in zekere wapen- en ammunitiefabrieken, waar Belgen en Engelschen zijn, de Engelschen de Belgen aanraden zich niet zooveel mogelijk in te spannen, (dat zij dus aanraden) een te intense uitbuiting van hun arbeidskracht tegen te gaan.“

„Dergelijke handelingen hebben hun reden van bestaan in vreedstijd.“

„Maar als ze op het oogenblik door blijven gaan, dan is dat blijkbaar omdat de Engelsche arbeiders de ernst van de situatie niet voldoende erkennen.“

Inderdaad! Als de Engelsche arbeiders de ernst van de situatie, waarin het imperialisme het proletariaat gebracht heeft, voldoende inzagen, dan zouden zij met hun organisaties zò algemeen en massaal de klassenstrijd kunnen voeren, midden in de oorlog tegen hun imperiale uitbuiters, dat de grootste slachting die de wereld ooit gezien heeft in minder dan geen tijd ten einde was. Maar toch is het een eer voor ze, dat de notoire ronselaar Van der Velde, die zelfs op de bloedigste slagvelden zijn ijdel en zelfbehagelijk akteeren niet kan nalaten, zoo uitermate ontevreden op ze is, omdat ze staken en zich niet al te intens laten uitbuiten, zelfs nu niet. Wp.

Revolutionaire Socialisten.

Evenals de Russische, Joodsche, Lettische, en Litfausche S. Die blijft de Poolsche S. Die ook in de oorlog de bevrijding uit het juk van het Czarisme voor het volk het voornaamste vinden. Volgens de nu illegaal uitgekomen *Gazeta Robotnicza* vangt met de wereldoorlog een periode van revolutionaire beweging aan, die in Rusland en Polen een nieuwe revolutie tegen het Czarisme beduidt. Ingeval van een duurzame scheuring in de Internationale, die de Poolsche S. Die thans voor mogelijk houdt, verklaart ze zich aan te sluiten bij de revolutionaire vleugel, die de plicht heeft de methoden van de proletarische klassenstrijd bewust te revolutioneeren. Ten opzichte van het herstel van Polen houdt de Poolsche S. Die ook thans evenals vroeger aan haar oude stelling vast, dat het Poolsche proletariaat geen reden heeft zijn samengaan met Russische of Oostenrijksche klassegenooten ten gunste van een samengaan met deelen van de Poolsche bourgeoisie op te geven. Vooral nu de „nationale“ frase de Poolsche burgerij alleen maar ertoe dient om in elk land het imperialisme te steunen. Alleen de revolutionaire strijd tegen het Czarisme en tegen de kapitalistische Regeering van W. Europa tezamen met het internationale proletariaat kan Polen bevrijden, zoo eindigt het artikel.